

Saksbehandler: Gia Thanh Tran**Kommunedirektør/rådmann:** Øystein Hagerup

Saksnr.	Utvalg	Møtedato
004/23	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	24.01.2023
003/23	Karmøy ungdomsråd	25.01.2023
003/23	Hovedutvalg helse og omsorg	25.01.2023
005/23	Hovedutvalg oppvekst og kultur	25.01.2023
007/23	Formannskapet	30.01.2023
003/23	Kommunestyret	13.02.2023

Plan for forebygging - Barn og unge 2023 - 2026

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Det foretas en vurdering om planen skal sammenslås med plan for psykisk helse hos barn og unge ved planperiodens utløp. Endringer i administrativ organisering av tjenester til barn, unge og deres familier som følge av pågående evaluering av organiseringen iverksettes i løpet av 2023.

Vedtak som innstilling fra Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne - 24.01.2023 - 004/23

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Det foretas en vurdering om planen skal sammenslås med plan for psykisk helse hos barn og unge ved planperiodens utløp. Endringer i administrativ organisering av tjenester til barn, unge og deres familier som følge av pågående evaluering av organiseringen iverksettes i løpet av 2023.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 24.01.2023:

Behandling:

Budal foreslo:

Planen var god og støttes av råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Rådet mener at forsidebildet er preget av fordommer om ungdom med problemer. Rådet hadde ønsket et bilde med en mer positiv holdning.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne støtter enstemmig innstillingen med Budals forslag.

RFM- 004/23 Vedtak:

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Det foretas en vurdering om planen skal sammenslås med plan for psykisk helse hos barn og unge ved planperiodens utløp. Endringer i administrativ organisering av tjenester til barn, unge og deres familier som følge av pågående evaluering av organiseringen iverksettes i løpet av 2023.

Karmøy ungdomsråd 25.01.2023:

Behandling:

Innstilling enstemmig vedtatt.

KUR- 003/23 Vedtak:

For å styrke det forebyggende arbeidet for barn og unge og forebygge at barn og unge utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker vedtar kommunestyret vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Det foretas en vurdering om planen skal sammenslås med plan for psykisk helse hos barn og unge ved planperiodens utløp. Endringer i administrativ organisering av tjenester til barn, unge og deres familier som følge av pågående evaluering av organiseringen iverksettes i løpet av 2023.

Hovedutvalg helse og omsorg 25.01.2023:

Behandling:

Foreslår at plan barn og unge utsettes og sendes tilbake for videre arbeid, foreslått av Lillian Levik Løndalen, Karmøylista

Planen er en opprøpning av noen av de eksisterende tiltak i forebygging, flere viktige tiltak er utelatt. I tillegg er målsettingen som ligger i lovkravet adskillig mer komplisert enn det planen illustrerer. Planen-perioden er satt til 2023-2026, og vi i Karmøylista forutsetter at den skal være fremtidsrettet og i tråd med lovverk og anbefalinger. Eksisterende tiltak bør være med i planen, samt tiltak i forhold til hvordan en skal fylle gapet i Primær forebyggingen (tjenester til alle, lavterskeltilbud, i skole, barnehage og helsestasjon), som oppstår når forebyggingen forskyves. Dette viser illustrasjonen/ trekanten i planen at nytt lovverk fører til mindre tertiær og sekundær forebygging (Plassering utenfor hjemmet og barneverntjenesten sine oppgaver) og en dobling av universal forebygging uten at administrasjonen mener dette skal koste mer penger.

I tillegg beskrives det at en skal sette av 50 millioner til barnevernet i tillegg til det budsjettet de

har. Det som gjøres i andre kommuner er å forskyve midler og stillinger fra barnevernet og til skole, barnehage, helsestasjon, støtte/opprette lavterskel tilbud og opprette/vedta en gjennomtenkt helhetlig plan på tvers av sektorene. Skal en få til dette må en se alle tjenester for barn og unge under ett og ikke sitte i vær sin silo og holde på midler.

Levik Løndalen (KL) fremmet følgende utsettelsesforslag:

Planen er en oppramsing av noen av de eksisterende tiltak i forebygging, flere viktige tiltak er utelatt. I tillegg er målsettingen som ligger i lovkravet adskillig mer komplisert enn det planen illustrerer. Planen-perioden er satt til 2023-2026, og vi i Karmøylista forutsetter at den skal være fremtidsrettet og i tråd med lovverk og anbefalinger. Eksisterende tiltak bør være med i planen, samt tiltak i forhold til hvordan en skal fylle gapet i Primær forebyggingen (tjenester til alle, lavterskeltilbud, i skole, barnehage og helsestasjon), som oppstår når forebyggingen forskyves. Dette viser illustrasjonen/trekanten i planen at nytt lovverk fører til mindre tertiær og sekundær forebygging (Plassering utenfor hjemmet og barneverntjenesten sine oppgaver) og en dobling av universal forebyggingen uten at administrasjonen mener dette skal koste mer penger.

I tillegg beskrives det at en skal sette av 50 millioner til barnevernet i tillegg til det budsjettet de har. Det som gjøres i andre kommuner er å forskyve midler og stillinger fra barnevernet og til skole, barnehage, helsestasjon, støtte/opprette lavterskel tilbud og opprette/vedta en gjennomtenkt helhetlig plan på tvers av sektorene. Skal en få til dette må en se alle tjenester for barn og unge under ett og ikke sitte i vær sin silo og holde på midler.

Utsettelsesforslaget fremsatt av Levik Løndalen (KL) ble vedtatt med 8 stemmer mot 1 stemme (Ap 1).

Hovedutvalget fattet følgende vedtak om utsettelse.

**Administrativ bemerkning til protokollen: Saken er satt opp på sakslisten til oppvekst og kultur og formannskapet. Innstillingen fra hovedutvalgene legges frem for formannskapet når de tar stilling til saken.*

HHO- 003/23 Vedtak:

Hovedutvalg helse og omsorg fattet vedtak om å utsette saken.

Saksutredning

Saksbakgrunn

Den 1. januar 2023 trådte ny barnevernslav i kraft. Loven omtales som barnevernreformen eller oppvekstreformen og har det overordnede målet med å vri kommunens ressursbruk fra dyre og spesialiserte tiltak i barneverntjenesten, inkludert fosterhjem og institusjon, til forebygging og tidlig innsats i lokalmiljøet. Loven erstattet barnevernloven av 1992, men allerede 1. januar 2022 trådte enkelte lovendringer i kraft, blant annet kravet om at alle kommuner skal utarbeide en plan for å forebygge at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker i løpet av 2022.

Samtidig har Stortinget vedtatt nye bestemmelser om samarbeid og samordning for barn, unge og familier i 14 velferdestjenestelover. Disse trådte i kraft 01.08.22. Samlet sett er dette derfor å regne som en oppvekstreform.

Samarbeidsplikten understrekes i ny barnevernslov. Det presiseres at det er kommunen som skal ha ansvar for å samordne tjenestetilbudet til det enkelte barn. Blant annet opprettet Karmøy kommune to stillinger som barnekoordinator i 2022. Disse to ressursene vil hjelpe barn/familier med omfattende hjelpebehov til lettere å få en oversikt på hvilke rettigheter de har, og samtidig sørge for at de som er ansvarlig for å gi hjelpen blir involvert. Ansvar for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer skal ligge overordnet i kommunen og ikke hos barneverntjenesten. Det blir stilt krav om at kommunestyret selv skal vedta en plan for det forebyggende arbeidet.

Videre er det gjort endring i økonomisk ansvarsdeling mellom stat og kommune. Kommunen har nå i all hovedsak alene ansvaret for kostnadene for barneverntiltak om forebygging ikke lykkes. Behovet for Karmøy kommune å ha en samlet plan for forebygging deles inn i tre hovedpunkter:

- Faglig: Bedre hjelp og økt nytte for barn, unge og familier om de får hjelp tidlig. Når risiko er identifisert i en eller flere tjenester gjøres en samlet innsats
- Økonomisk: Ved å forebygge omsorgssvikt og atferdsvansker unngår vi sterk vekst i utgiftene til barnevernstiltak, som kommunen nå er ansvarlig for å dekke selv
- Juridisk: lovkrav om forebygging og samhandling er skjerpet

På bakgrunn av lovkravet fikk kommunen i desember 2022 en forespørsel fra Statsforvalteren i Rogaland om status for Karmøy kommunes plan for å forebygge at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker, evt. oppgi en tidsplan for ferdigstilling av planen. Flere kommuner arbeider med å ferdigstille sitt arbeid. Statsforvalter er informert om status og fremdrift i kommunen.

Karmøy kommune har tidligere startet et arbeid med en temaplan for psykisk helse hos barn og unge. Arbeidet er en forlengelse av forvaltningsrevisjon av "Tidlig innsats" i 2020/21. Temaplanen var planlagt ferdigstilt høsten 2022. Koronapandemien og andre årsaker har ført til at ferdigstilling er utsatt til juni 2023. Materialet har vært jobbet med over lengre tid med bred administrativ involvering, og arbeid med en forebyggingsplan for omsorgssvikt og atferdsvansker var inkludert som del av dette arbeidet. For å klare å ferdigstille planen og dermed innfri lovkravet, er dette arbeidet nå skilt ut til en egen plan. Planen skal komplementere plan for psykisk helse hos barn og unge. Planen skal gjelde alle tjenester i kommunen som arbeider med barn og unge. Parallelt med planarbeidet pågår det en grundig evaluering av organisering av tjenester til barn, unge og deres familier. Målsettingen er å konkludere og implementere endringer av organiseringen i 2023.

Innhold i planen

Planen beskriver hvilke utfordringer kommunen har, hvilke grupper som kan være utsatt, hvilke ressurser som finnes i kommunen og hvordan de utfører sitt arbeid. Planen beskriver to prinsipper som er viktige for alle aktører som jobber med barn og unge i kommunen:

- Forebygging og tidlig innsats
- Samhandling på tvers

Videre har planen en handlingsplan som beskriver konkrete tiltak som de ulike tjenestene forplikter seg til å arbeide med ut fra prinsippene beskrevet ovenfor.

Oppfølging av arbeidet

I tråd med anbefaling fra Barne- og familiedepartementet vil kommunedirektøren legge opp til at

barnevernstjenesten i kommunen rapporterer status i arbeidet med forebygging av at barn utsettes for omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker til kommunestyret.

Planens gyldighet og tilhørighet

Kommunedirektøren foreslår en planperiode fra 2023 til 2026 slik at planens tidsramme sammenfaller med plan for psykisk helse hos barn og unge og andre planer i etat for oppvekst og kultur. Det er ønskelig at det er innværende kommunestyre som vedtar planen som en fortsettelse av oppfølgingen av forvaltningsrevisjonsrapporten "Tidlig innsats".

Ved planperiodens utløp skal det foretas en ny vurdering av om planen skal være en del av plan for psykisk helse hos barn og unge eller om det er hensiktsmessig å videreføre en selvstendig plan.

Økonomiske konsekvenser

Kommunedirektøren legger til grunn at tiltakene som fremmes i planen i hovedsak ikke vil medføre vesentlige økonomiske konsekvenser. Dersom det underveis i planperioden kommer frem at det likevel er oppstått merkostnader vil dette bli innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag og vurderes fremmet som egen sak.

Kommunedirektørens vurdering og konklusjon

Målet er at plan for forebygging vil bidra til bedre tjenester til barn og unge. Kommunen har i dag gode tjenester, men Kommunedirektøren ser allikevel at det er et behov for å samordne tjenestene på tvers av både etater og faglig kompetanse. Dette for å styrke laget rundt det enkelte barn og ungdom og deres familie. Tiltakene som foreslås i planen vil også være et steg på veien for å nå flere av FNs bærekraftsmål, spesielt mål 3 God helse og livskvalitet, 4 God utdanning og 17 Samarbeid for å nå målene.

Kommunedirektøren foreslår at kommunestyret vedtar vedlagte "Plan for forebygging – barn og unge (2023-2026)".

Vedlegg:

-Plan for forebygging - barn og unge